

ข่าวเหมิภัณฑ์มยสภา

เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๕๑๘

โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๑ - ๗

<http://www.thethaibar.or.th>

โรคหัวใจ

ถุงลมโป่งพอง

มะเร็งปอด

หลอดเลือดสมอง

๓๑
พฤษภาคม
“วันงดสูบบุหรี่โลก”

เห็องจากปก

๓๑ พฤษภาคม "วันงดสูบบุหรี่โลก"

วันงดสูบบุหรี่โลก ตรงกับวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของทุกปี โดยเริ่มมีการจัดงานตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๘ โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) เนื่องจากเล็งเห็นอันตรายของบุหรี่ต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่และผู้ไม่สูบบุหรี่แต่ได้รับควันบุหรี่ การจัดงานวันงดสูบบุหรี่โลกก็เพื่อกระตุ้นให้ผู้สูบบุหรี่เลิกสูบ และให้รัฐบาลชุมชนและประชากรโลกตระหนักถึงความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรม

ประวัติวันงดสูบบุหรี่โลก

องค์การอนามัยโลกระบุชัดเจนว่า การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุสำคัญของการป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควรที่สามารถป้องกันได้ และกำหนดให้วันที่ ๓๑ พฤษภาคมของทุกปีเป็นวันงดสูบบุหรี่โลก (World No Tobacco Day) มีการกำหนดคำขวัญในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในแต่ละปี โดยมีอนุสัญญาควบคุมยาสูบและแสดงโทษของยาสูบเพื่อนำเสนอให้แต่ละประเทศ ใช้ของบุหรี่แบบเรียบเพื่อแสดงภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

อ่านต่อหน้า ๔

สารบัญ

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

- อนุกรรมการประชาสัมพันธ์

ประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม

รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายกฤษฏา บุญสมิต

ฝ่ายอำนวยการ

- นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทรวงศ์
- นางสาวสุภาภรณ์ ไชยปุระนะ
- นายทรงพล สุวรรณพงศ์
- นางสาวฐษา เหมเวช
- ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิริคำงำง
- นายเชษฐ์ สุขสมเกษม

กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ

- นายกฤษฏา บุญสมิต

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง
- นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์
- นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา
- นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายทีปกร โทมลพันธ์วง

ฝ่ายดำเนินการ

- นางพรรณวริน แดงอ่อน
- นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ
- นางวาสนา เกตุแห่ง

๒, ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก

๔ เนื่องจากปก

๕ ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ

๙ เจาะฎีกาเด่น

๑๒ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑๗ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

๒๐ บทความเรื่อง “หลอกให้ธนาคารชำระหนี้แทน”

๒๒ มุมข่าว

๒๔ บรรณาธิการแถลง

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา เป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

สัญลักษณ์ของวันงดสูบบุหรี่โลก

- **ดอกลีลาวดี (ดอกลั่นทม)** เป็นสัญลักษณ์ของ "วันงดสูบบุหรี่โลก" หมายถึง การขจัดสิ่งที่ไม่ดีออกไปจากตัวเรา
- **ดอกลีลาวดี** เป็นดอกไม้ที่มีความหมายถึง การมีแต่ความสุข ชื่อเต็มนั้น คือ ดอกลั่นทม ซึ่งเมื่อก่อนทุกคนจะเข้าใจว่า เป็นดอกไม้อัปมงคล ไม่นิยมปลูกในบ้านปลูกแล้วมีแต่ความทุกข์ระทม แต่ถ้าศึกษาด้านภาษารจริง ๆ คำว่า ลั่นทม เป็นคำผสมจาก ลั่น+ทม

ลั่น = ละทิ้ง เลิก
ทม = ความระทม

รวมความของดอกไม้ประจำวันงดสูบบุหรี่ได้ว่า ละทิ้งความระทม ความเศร้าหมองต่าง ๆ นั่นก็คือให้มีความสุข สดใส และพอใกล้จะถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของทุกปี จะมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้สูบบุหรี่ที่พยายามที่จะเลิกสูบบุหรี่ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานสาธารณสุขทุกแห่ง ร้านอาหารต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานที่มีความสนใจได้ร่วมกันรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่ บางหน่วยงานจะมีการจัดขบวนมอบของกระตุ้นกำลังใจ เพื่อวันที่ไร้บุหรี่ จัดเพื่อสำหรับผู้ที่ตั้งใจจะเลิกบุหรี่อย่างแท้จริง

แหล่งข้อมูล

- เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์ (ออนไลน์.) ค้นเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗
<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/285956>

ปัญหาจากข้อหาหรือ กฎหมายที่ห้ามผิด

การคิดค่าปรับกรณีทำงานไม่แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลาตามสัญญา^(๑)

สุจิตรา แสงสายัณห์ อภิญาสากุล^(๒)

ข้อเท็จจริง

สำนักงาน ร. ผู้ว่าจ้าง ได้ทำสัญญาจ้างก่อสร้างกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ผู้รับจ้าง โดยตกลงกันให้ผู้รับจ้างทำงานก่อสร้างอาคารสำนักงาน ค่าจ้าง ๗,๒๕๖,๐๐๐ บาท กำหนดการจ่ายเงินเป็นงวด ๆ รวม ๕ งวด โดยผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาและผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ ๗,๒๕๖ บาท และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน นับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาทำงานให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง แต่ในร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) กำหนดว่า หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานได้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับเป็นรายงวดในอัตราร้อยละ ๐.๑๐ ของมูลค่าจ้างทั้งหมดตามสัญญาจ้างต่อวัน

ต่อมาปรากฏว่าผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานได้ตามกำหนดเวลาในงวดงานที่ ๒ ถึงที่ ๔ สำนักงาน ร. จึงได้มีหนังสือแจ้งสงวนสิทธิ์ปรับและแจ้งค่าปรับ กับได้หักค่าปรับจากค่าจ้างแต่ละงวดงานไว้แล้ว และต่อมาผู้รับจ้างมีหนังสือแจ้งผู้ว่าจ้างว่าการปรับดังกล่าวไม่ถูกต้องเนื่องจากสัญญาจ้างก่อสร้างตกลงให้ทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จึงขอให้คืนค่าปรับงวดที่ ๒ ถึงที่ ๔

ข้อหาหรือ

สำนักงาน ร. จึงขอหาหรือว่า กรณีดังกล่าว สำนักงาน ร. ต้องคืนค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างหรือไม่ และการคำนวณค่าปรับและการหักค่าปรับรายงวดที่ส่งมอบงานล่าช้าในแต่ละงวดเป็นวิธีคิดค่าปรับที่ถูกต้องตามสัญญาหรือไม่

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามที่สัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ กำหนดว่าผู้รับจ้างจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๑๕ กำหนดว่าหากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาและผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงิน

วันละ ๗,๒๕๖ บาท นั้น การคิดค่าปรับตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๑๕ กรณีผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดจะคิดได้ต่อเมื่อผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ ส่วนกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ เป็นเพียงกำหนดเวลาสำหรับการที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวด ๆ รวม ๕ งวด ซึ่งผู้รับจ้างจะได้รับค่าจ้างต่อเมื่อทำงานแล้วเสร็จในงวดนั้น ๆ แต่ไม่ใช่กำหนดเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะใช้เป็นฐานในการคิดค่าปรับ เนื่องจากสัญญาจ้างก่อสร้างมิได้กำหนดให้คิดค่าปรับในกรณีที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าในแต่ละงวดงานที่กำหนดสำหรับการจ่ายค่าจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ นั้นแต่อย่างใด ดังนั้น หากข้อเท็จจริงได้ความว่า

(๑) ส่วนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขที่ ก.๑๔๑/๒๕๖๖

(๒) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด

ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานแล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ ผู้ว่าจ้างจึงจะมีสิทธิคิดค่าปรับจากผู้รับจ้างนับถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญาจนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริงตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๑๕ และหากมีการคิดค่าปรับและหักค่าปรับจากค่าจ้างที่ต้องชำระในส่วนที่ไม่มีสิทธิคิดค่าปรับนั้นแล้ว ก็จะต้องส่งคืนจำนวนเงินค่าปรับที่หักไว้ในส่วนที่ไม่มีสิทธิคิดค่าปรับนั้นให้แก่ผู้รับจ้าง

หมายเหตุ

๑. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๐ และมาตรา ๓๘๑

มาตรา ๓๘๐ กำหนดว่า ถ้าลูกหนี้ได้สัญญาไว้ว่าจะให้เบี้ยปรับเมื่อตนไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้จะเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้นแทนการชำระหนี้ก็ได้ แต่ถ้าเจ้าหนี้แสดงต่อลูกหนี้ว่าจะเรียกเอาเบี้ยปรับ ฉะนั้นแล้ว ก็เป็นอันขาดสิทธิเรียกร้องชำระหนี้อีกต่อไป

ถ้าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้ จะเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้นในฐานะเป็นจำนวนน้อยที่สุดแห่งค่าเสียหายก็ได้ การพิสูจน์ค่าเสียหายยิ่งกว่านั้น ท่านก็อนุญาติให้พิสูจน์ได้

มาตรา ๓๘๑ กำหนดว่า ถ้าลูกหนี้ได้สัญญาไว้ว่าจะให้เบี้ยปรับเมื่อตนไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควร เช่นว่าไม่ชำระหนี้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้เป็นต้น นอกจากเรียกให้ชำระหนี้ เจ้าหนี้จะเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้นอีกด้วยก็ได้

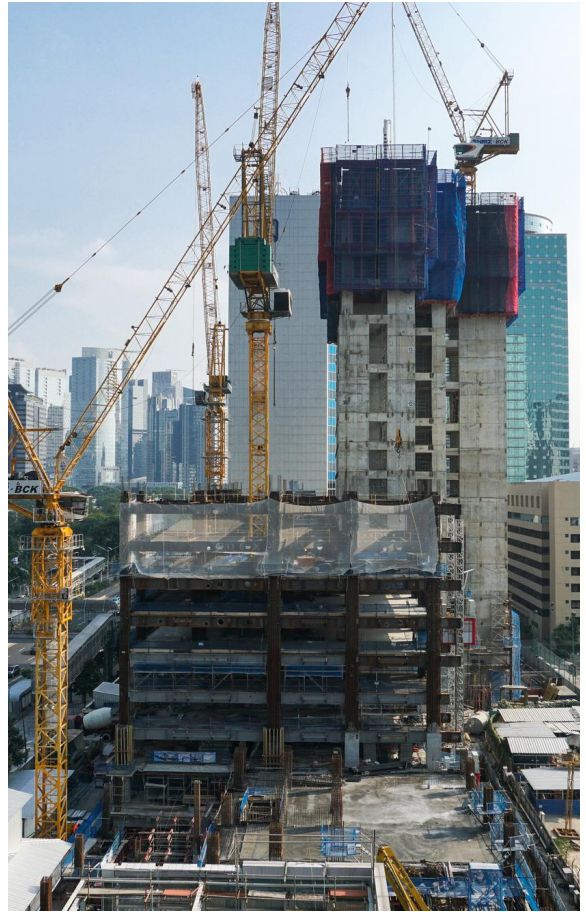
ถ้าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลชำระหนี้ไม่ถูกต้องสมควร ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๘๐ วรศสอง

ถ้าเจ้าหนี้นยอมรับชำระหนี้แล้ว จะเรียกเอาเบี้ยปรับได้ต่อเมื่อได้บอกสงวนสิทธิไว้เช่นนั้นในเวลารับชำระหนี้

๒. จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น **เบี้ยปรับจึงเป็นการที่คู่สัญญากำหนดค่าเสียหายเอาไว้ล่วงหน้าเพื่อการที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เสียเลยตามมาตรา ๓๘๐ หรือการที่ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๘๑** โดย

๑) หากเกิดกรณีที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เสียเลยและคู่สัญญาได้กำหนดเบี้ยปรับในกรณีดังกล่าวไว้ตามมาตรา ๓๘๐ เจ้าหนี้จะต้องเลือกว่าจะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ต่อไป หรือจะเรียกเอาเบี้ยปรับแทนการชำระหนี้

๒) หากเกิดกรณีที่ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ถูกต้องสมควร กล่าวคือ มีการชำระหนี้แต่เป็นการชำระหนี้ที่ไม่ถูกต้อง และคู่สัญญาได้กำหนดเบี้ยปรับในกรณีดังกล่าวไว้ตาม

มาตรา ๓๘๑ เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะรับชำระหนี้และยังเรียกเอาเบี้ยปรับได้อีกด้วยหากได้บอกสงวนสิทธิไว้ในขณะรับชำระหนี้

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การเรียกเอาเบี้ยปรับได้นั้น **จะต้องมีการกำหนดเบี้ยปรับและเหตุที่จะเรียกเอาเบี้ยปรับไว้ และต่อมาได้เกิดเหตุตามนั้น** เจ้าหนี้จึงจะมีสิทธิเรียกเอาเบี้ยปรับได้จากเหตุนั้น ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนว **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๕๕/๒๕๑๗** สัญญาซื้อขายข้อ ๗ ที่มีข้อความว่า “ถ้าผู้ขายไม่นำสิ่งของมาส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อให้ถูกต้องภายในกำหนดสัญญา ผู้ขายยอมให้ผู้ซื้อปรับเป็นเงินร้อยละ ๕ ของราคาส่งของที่ยังไม่ส่ง โดยคิดเป็นรายเดือนจนกว่าผู้ขายจะได้นำสิ่งของนั้น ๆ มาส่งให้ผู้ซื้อจนครบถ้วนและถูกต้องตามสัญญา” นั้นเป็นเรื่องผู้ขายส่งมอบสิ่งของล่าช้ากว่ากำหนด ผู้ซื้อจึงมีสิทธิปรับผู้ขายได้จนกว่าผู้ขายจะส่งมอบให้ผู้ซื้อครบถ้วนตามสัญญา แต่กรณีที่ผู้ขายส่งมอบสิ่งของให้ผู้ซื้อไม่ได้เลยนั้น ผู้ซื้อจะคำนวณเอาค่าปรับจากผู้ขายตามสัญญาข้อ ๗ นี้ไม่ได้ การที่ผู้ซื้อตั้งมูลฟ้องให้บังคับผู้ขายตามสัญญาข้อ ๗ พอดี ผลเจตนาของผู้ซื้อได้ว่า เพื่อจะคิดเป็นเกณฑ์กำหนดค่าเสียหายในการ

เลิกสัญญากับผู้ขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๓๑ นั่นเอง เมื่อผู้ขายส่งมอบสิ่งของให้ผู้ซื้อไม่ได้เป็นการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ย่อมเกิดความเสียหายแก่ผู้ซื้อ และเมื่อความเสียหายไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ ศาลย่อมกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้นได้ตามควรแก่กรณี

๓. กรณีตามข้อหาข้อนี้ สัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๑๕ กำหนดว่า “หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ ๗,๒๘๖ บาท...” ซึ่งเป็นการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามเวลาที่กำหนด **อันมีลักษณะเป็นเบี้ยปรับในกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑** เมื่อสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ กำหนดว่า “ผู้รับจ้างจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖” ดังนั้น หากผู้รับจ้างไม่สามารถก่อสร้างงานก่อสร้างตามสัญญาให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวผู้ว่าจ้างย่อมมีสิทธิคิดค่าปรับตามสัญญาข้อ ๑๕ ได้

๔. แต่ตามข้อหาข้อนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับจ้างส่งมอบงานก่อสร้างทั้งหมดตามสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตามสัญญาจ้างก่อสร้างข้อ ๕ แต่เนื่องจาก**สัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๔ ค่าจ้างและการจ่ายเงิน** ได้กำหนดแบ่งค่าจ้างตามสัญญาออกเป็น ๕ งวด โดยผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินค่าจ้างในแต่ละงวดให้แก่ผู้รับจ้างต่อเมื่อผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานในงวดนั้นภายในกำหนดเวลาของงวดนั้น ๆ และปรากฏว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานในงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๔ ล่าช้ากว่ากำหนด จึงมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ว่าจ้างมีสิทธิคิดค่าปรับในกรณีที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๔ ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

ผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจากสัญญาจ้างก่อสร้างตามข้อหาข้อนี้เป็นการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๒ กรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐ บาท ซึ่งสอดคล้องกับสัญญาจ้างก่อสร้าง

ข้อ ๑๕ ตามข้อหาข้อนี้ ส่วนการกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ข้อ ๔ ค่าจ้างและการจ่ายเงิน เป็นเพียงการกำหนดเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวด ๆ เมื่อผู้รับจ้างจะได้ทำงานแล้วเสร็จในงวดนั้น ๆ เท่านั้น มิใช่การกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานที่ผู้ว่าจ้างจะใช้เป็นฐานในการคิดค่าปรับตามสัญญาข้อ ๑๕ แต่อย่างไร **เมื่อกรณีตามข้อหาข้อนี้มีได้มีการกำหนดค่าปรับในกรณีที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าในแต่ละงวดงานไว้ จึงเป็นกรณีที่มีได้กำหนดเบี้ยปรับและเหตุที่จะเรียกเอาเบี้ยปรับในกรณีดังกล่าวไว้**ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ แม้ผู้รับจ้างส่งมอบงานในงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๔ ล่าช้า ผู้ว่าจ้างก็ไม่อาจเรียกเอาค่าปรับตามสัญญาข้อ ๑๕ ได้

ทั้งนี้ ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกันใน**คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๖๔ จำเลยทำสัญญาว่าจ้างโจทก์ก่อสร้างอาคารสำนักงาน ในวงเงิน ๒๐,๘๔๕,๐๐๐ บาท แบ่งชำระเป็น ๑๐ งวดงาน ระยะเวลาทำงานตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยสัญญาว่าจ้าง ข้อ ๑๙ กำหนดว่า ถ้าผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้ากว่าวันแล้วเสร็จตามสัญญา แต่ผู้ว่าจ้างมิได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างปรับรายวัน วันละ ๔๑,๖๘๘ บาท โจทก์ส่งมอบงานก่อสร้างงวดงานที่ ๑๐ ให้แก่จำเลย ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับงานของจำเลยตรวจรับงานไว้แล้ว โจทก์ส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดตั้งแต่งวดที่ ๕ ถึงงวดที่ ๑๐ ทุกงวดที่ส่งมอบงานล่าช้า โจทก์ทำหนังสือยืนยันว่าโจทก์จะทำงานก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา หากเสร็จไม่ทันตามกำหนด โจทก์ยินยอมเสียค่าปรับตามสัญญาจ้างโดยไม่มีเงื่อนไข เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันหลังจากครบกำหนดตามสัญญาจ้างที่โจทก์ต้องส่งมอบงานงวดสุดท้าย จำเลยจึงคิดค่าปรับตามสัญญาจ้างตั้งแต่วันนั้น ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับพัสดุ จำเลยดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุโดยใช้ข้อบังคับของจำเลยและระเบียบซึ่งกำหนดเรื่องค่าปรับรายวันตามสัญญาจ้าง เมื่อโจทก์ทราบอัตราค่าปรับรายวันอัตราร้อยละ ๐.๒๐ ของจำนวนค่าจ้างก่อนทำการประมูลงาน เท่ากับว่าโจทก์ยอมรับข้อกำหนดในเรื่องค่าปรับรายวันในอัตราดังกล่าว จึงไม่มีเหตุที่จะปรับลดค่าปรับรายวันให้แก่โจทก์ การที่โจทก์รับเงินค่าจ้างส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าปรับรายวันและค่าเสียหายต่าง ๆ จากจำเลยโดยไม่ได้โต้แย้ง ย่อมถือว่าโจทก์ได้ใช้เงินค่าปรับหรือเบี้ยปรับแก่จำเลยแล้ว สิทธิเรียกร้องขอลดเบี้ยปรับจึงเป็นอันขาดไปตามที่บัญญัติไว้ใน พ.พ.พ. มาตรา ๓๘๓ วรศกหนึ่ง**

๕. อย่างไรก็ดี ผู้เขียนเห็นว่า แม้กรณีตามข้อหาหรือผู้ว่าจ้างจะไม่มีสิทธิเรียกค่าปรับในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานได้ภายในกำหนดเวลาแต่ละงวดงานก็ตาม แต่หากการส่งมอบงานล่าช้าในแต่ละงวดนั้นทำให้ผู้ว่าจ้างได้รับเสียหาย ผู้ว่าจ้างก็มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายอันเกิดแต่การนั้นจากผู้รับจ้างได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ ทำนองเดียวกันกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๘๕/๒๕๑๗ และคำพิพากษาศาลฎีกาดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๑๗/๒๕๓๗ ค่าปรับรายวันตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างเหมาทำการก่อสร้างคือเบี้ยปรับที่จำเลยที่ ๑ สัญญาว่าจะใช้ให้แก่โจทก์เมื่อตน

ไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องตามควรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ วรรคแรก นั้นเอง ส่วนค่าตัดลดเปลี่ยนแปลงรายการอันเป็นค่าเสียหายตามสัญญา จึงเป็นค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ วรรคสอง ที่ให้บังคับตามบัญญัติแห่งมาตรา ๓๘๐ วรรคสอง โจทก์จะเรียกค่าเสียหายตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ต่อเมื่อโจทก์สามารถพิสูจน์ได้ว่า โจทก์ได้รับความเสียหายสูงกว่าเบี้ยปรับที่กล่าวแล้ว โดยหากมี โจทก์ก็ฟ้องเรียกค่าเสียหายจำนวนที่สูงกว่าเบี้ยปรับนั้นอีกได้สำหรับคดีนี้โจทก์เรียกค่าเสียหายซึ่งไม่สูงไปกว่าเบี้ยปรับที่โจทก์ได้รับ ดังนั้น จำเลยทั้งสามจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้กำหนดเบี้ยปรับให้แก่โจทก์อีก

เกาะภูเก็ต

ทำนิติกรรมกับผู้ถูกคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดผลเป็นโมฆะ
แม้ฟ้องเรียกเงินค้ำประกันฐานลามิควรถัดก็อาจไม่ได้รับกลับคืนเต็มจำนวน

รังสิชัย
บรรณกิจวิจารณ์ ^(๑)

มนต์ชัย
ชินนรสีลา ^(๒)

ณัฐกร
ธรรมใจ ^(๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๙/๒๕๖๒ โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ จำเลยที่ ๒ เป็นทายาทโดยธรรมของนายกิตติศักดิ์ จำเลยที่ ๓ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ คดีนี้จำเลยที่ ๑ ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แต่หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ ได้ขอกู้ยืมเงินจากโจทก์เพื่อซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจากนายกิตติศักดิ์ บุตรของจำเลยที่ ๒ โดยในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาเกี่ยวกับโจทก์เป็นเงิน ๖,๓๘๐,๐๐๐ บาท โจทก์มอบเงินกู้ให้แก่จำเลยที่ ๑ โดยส่งจ่ายเป็นเช็คซีรียซ์ ๒ ฉบับฉบับหนึ่งส่งจ่ายมอบให้นายกิตติศักดิ์ เป็นค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จำนวนเงิน ๓,๓๒๗,๘๐๘.๙๐ บาท อีกฉบับหนึ่งส่งจ่ายมอบให้จำเลยที่ ๓ เป็นค่าไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ จำนวนเงิน ๓,๐๕๒,๑๙๑.๑๐ บาท จำเลยที่ ๓ จึงไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่นายกิตติศักดิ์ ทำไว้กับจำเลยที่ ๓ แล้วนายกิตติศักดิ์ได้จดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๑ ก็ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวไว้กับโจทก์เพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้นี้ในวันเดียวกัน

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิขอให้จำเลยทั้งสามคืนเงินกู้นายกิตติศักดิ์และจำเลยที่ ๓ ได้รับไปจากโจทก์ในฐานะลามิควรถัดหรือไม่ เห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏซึ่งรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินจากโจทก์เพื่อไปชำระค่าซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจากนายกิตติศักดิ์ และเนื่องจากนายกิตติศักดิ์ต้องนำเงินที่ได้จากการขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ ๑ บางส่วนไปชำระหนี้แก่จำเลยที่ ๓ เพื่อไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างนั้น โจทก์จึงได้มอบเงินที่ให้กู้นี้แก่จำเลยที่ ๑ โดยชำระค่าไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลยที่ ๓ แทนนายกิตติศักดิ์ และชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง และชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างส่วนที่เหลือให้นายกิตติศักดิ์ไปตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ เพื่อให้ นายกิตติศักดิ์จดทะเบียนโอนขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้ แต่เมื่อการกู้ยืมเงินของจำเลยที่ ๑ จากโจทก์ครั้งดังกล่าว รวมทั้งการซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวระหว่างจำเลยที่ ๑ กับนายกิตติศักดิ์ได้กระทำขึ้นหลังจากจำเลยที่ ๑ ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ไว้เด็ดขาดแล้ว การกู้ยืมและการซื้อขาย

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

(๒) ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

(๓) นิติกร สภทรรณออมทรัพย์ศาลยุติธรรม จำกัด

ดังกล่าวจึงเป็นนิติกรรมที่ขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๘๓ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ เป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมายจึงตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ คู่กรณีต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิม และถ้าจะต้องคืนทรัพย์สินอันเกิดจากโมฆะกรรมให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลากมิควรได้มาใช้บังคับ ดังนั้น จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้กู้ที่เป็นต้นเหตุให้โจทก์จ่ายเงินตามสัญญากู้เงิน จึงต้องรับผิดชอบคืนเงินที่โจทก์จ่ายให้แก่นายกิตติศักดิ์และชำระหนี้ให้จำเลยที่ ๓ ไปแทนนายกิตติศักดิ์ให้แก่โจทก์ทั้งหมด โดยนายกิตติศักดิ์ซึ่งเป็นผู้ได้รับเงินที่โจทก์ชำระหนี้ส่วนหนึ่งไปเป็นค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ขายให้แก่จำเลยที่ ๑ และได้รับประโยชน์โดยตรงจากการที่จำเลยที่ ๓ ได้รับชำระหนี้และไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้ต้องร่วมรับผิดชอบในการคืนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ด้วย โดยจำเลยที่ ๒ ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายกิตติศักดิ์ต้องเข้าร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์แทนนายกิตติศักดิ์ เพียงไม่เกินทรัพย์สินรดกของนายกิตติศักดิ์ที่จำเลยที่ ๒ ได้รับ สำหรับจำเลยที่ ๓ แม้จะมีส่วนได้รับเงินจากโจทก์แต่ก็เป็นกรณีการได้รับเงินที่จ่ายเพื่อชำระหนี้ให้แก่จำเลยที่ ๓ แทนนายกิตติศักดิ์ตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ ผู้กู้ ไม่ใช่นิติกรรมที่จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ทำขึ้น จึงไม่ตกเป็นโมฆะ ทั้งเป็นการที่จำเลยที่ ๓ ได้รับชำระหนี้ที่มีอยู่จริงไว้โดยสุจริต และได้ทำการไถ่ถอนการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่นายกิตติศักดิ์ไปแล้ว จำเลยที่ ๓ จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบคืนเงินที่ได้รับไปแก่โจทก์

จึงพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกันคืนเงิน ๖,๓๘๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ในต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้จำเลยที่ ๒ ร่วมรับผิดชอบไม่เกินกว่าทรัพย์สินรดกของนายกิตติศักดิ์ที่จำเลยที่ ๒ ได้รับ

(สรศักดิ์ จันเกษม-นิพนธ์ ช่วยสกุล-ยงยุทธ แสงรุ่งเรือง)

การทำนิติกรรมใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการทำนิติกรรมการกู้ยืมเงิน และการทำสัญญาจำนองระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ และการทำสัญญาซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างระหว่างจำเลยที่ ๑ กับนายกิตติศักดิ์ เมื่อเป็นการทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๘๒ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ และเป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ ย่อมตกเป็นโมฆะ อย่างไรก็ตาม การทำนิติกรรมรับชำระหนี้และไถ่ถอนการจำนองระหว่างนายกิตติศักดิ์กับจำเลยที่ ๓ ไม่ตกเป็นโมฆะ เนื่องจากมิใช่เป็นการทำนิติกรรมโดยตรงของบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และไม่เป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๘๒ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ และจำเลยที่ ๓ รับชำระหนี้ไว้โดยสุจริต อีกทั้งได้ทำการไถ่ถอนการจำนองให้แก่นายกิตติศักดิ์ไปแล้ว จึงมีผลสมบูรณ์ไม่ตกเป็นโมฆะ

จากข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว จึงมีข้อเท็จจริงที่พิงระวัง คือ ก่อนทำสัญญาใดก็ตาม คู่สัญญาควรต้องตรวจสอบก่อนว่าบุคคลดังกล่าวถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

หรือไม่ โดยสามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา (<https://ratchakittha.soc.go.th/>) ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะสามารถตรวจสอบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ภายหลังจากบุคคลดังกล่าวถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดประมาณ ๑ เดือนเศษ ซึ่งนับจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจนถึงการที่คำสั่งถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดปรากฏลงในเว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษานั้นจะมีช่วงระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน ดังนั้น ในช่วงระยะเวลา ๑ เดือนดังกล่าว จึงเป็นการยากที่คู่สัญญาจะตรวจสอบสถานะการถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของบุคคลที่ตนจะผูกนิติสัมพันธ์ได้

ทั้งนี้ในความเห็นผู้เขียน ซึ่งพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ ยื่นขอกู้เงินจากโจทก์หลังจากถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเพียง ๑ วัน คือ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และหลังจากนั้นประมาณ ๑ เดือนเศษ ในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากโจทก์และจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างในวันเดียวกันนั่นเอง จึงอาจเป็นไปได้ว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวคู่สัญญาอาจไม่ได้ตรวจหรืออาจตรวจไม่พบการถูกคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของจำเลยที่ ๑ ทั้งนี้หากมองในมุมมองของประชาชนทั่วไปหรือนิติบุคคลที่มีได้

ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เช่นโจทก์ในคดีนี้ ย่อมมีความสุ่มเสี่ยงที่จะทำนิติกรรมใดก็ตามโดยไม่ทราบว่าคุณสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไปเสียแล้ว ซึ่งวิธีการเยียวยาความเสียหายที่ได้รับคือจะต้องฟ้องให้คืนทรัพย์อันเกิดจากโมฆะกรรม โดยนำบทบัญญัติเรื่องลากมีควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง มาใช้บังคับ เป็นการฟ้องคดีโดยอาศัยบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าทรัพย์ซึ่งได้รับไว้เป็นลากมีควรได้นั้น เป็นเงินจำนวนหนึ่ง ท่านว่าต้องคืนเต็มจำนวนนั้น เว้นแต่เมื่อบุคคลได้รับไว้โดยสุจริต จึงต้องคืนลากมีควรได้เพียงส่วนที่ยังมีอยู่ในขณะเมื่อเรียกคืน” ดังนั้น แม้จะมีสิทธิในการฟ้องคดีเรียกคืนเงินฐานลากมีควรได้ก็ตาม แต่อาจมิได้รับคืนเต็มจำนวนหากผู้รับทรัพย์อันเกิดจากโมฆะกรรมนั้นพิสูจน์ได้ว่าตนรับไว้โดยสุจริต อีกทั้งยังจะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องและดำเนินคดีอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า “การที่จำเลยที่ ๑ ขอกู้ยืมเงินจากผู้เสียหาย และให้จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินดังกล่าวโดยจำเลยที่ ๒ ร่วมปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ผู้เสียหายว่า **จำเลยที่ ๑ ตกเป็นบุคคลล้มละลายแล้วก่อนที่จะทำสัญญากู้ยืมเงินจากผู้เสียหาย** ทำให้ผู้เสียหายเข้าใจว่า จำเลยที่ ๑ สามารถทำสัญญากู้ยืมเงินและมีผลบังคับตามกฎหมายได้ จึงตกลงทำสัญญากู้ยืมเงินกับจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ เป็น

ผู้ค้ำประกันและได้มอบเงินให้แก่จำเลยทั้งสองไป การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ แล้ว จำเลยที่ ๒ มีความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง” แม้ตามนัยยะคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๔/๒๕๕๕ จะเป็นกรณีที่จำเลยที่ ๑ **ถูกคำพิพากษาให้ล้มละลาย** แล้วปกปิดข้อความจริงดังกล่าว จากนั้นจึงมาทำสัญญากู้และจำเลยที่ ๒ สัญญาค้ำประกันโดยร่วมกันปกปิดข้อความจริงก็ตาม แต่ก็อาจพอเทียบเคียงได้ว่าหากจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ทำสัญญากู้ยืมและสัญญาค้ำประกันในขณะที่รู้อยู่แล้วว่าตน**ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด** ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย ก็อาจเป็นความผิดฐานฉ้อโกงได้เช่นกัน

ภาษาอังกฤษสำหรับ นักกฎหมาย

Law is All Around: Law and ChatGPT

มณฑล อรรถนลยุคล^(๑)

๑. ความนำ

บทความภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายฉบับนี้เป็นบทความลำดับที่สามในชุด “Law is All Around”^(๑) ซึ่งจะนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจโดยผ่านการเชื่อมโยงของ “กฎหมาย” และ “ภาษาอังกฤษ” เข้าด้วยกัน เพื่อส่องสะท้อนศาสตร์ทั้งสองสาขาวิชาว่ามีความสำคัญต่อนักกฎหมายเพียงใด

ในโลกยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากเช่นในปัจจุบัน ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์และสังคมอย่างรวดเร็วและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะหลังการเปิดตัวโปรแกรม ChatGPT บทความในครั้งนี้อย่างจะกล่าวถึง “ChatGPT” (รวมถึงปัญญาประดิษฐ์อื่นด้วย) ว่ามีบทบาทต่อนักกฎหมายและวงการกฎหมายอย่างไรบ้าง

๒. AI และ ChatGPT คืออะไร

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นศาสตร์ที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นการสร้างเครื่องจักรอัจฉริยะที่สามารถทำงานซึ่งโดยปกติต้องอาศัยสติปัญญาของมนุษย์^(๒) แก่นของ AI คือการพัฒนาอัลกอริทึมและระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้ใช้เหตุผล แก้ปัญหา และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้โดยไม่ต้องตั้งโปรแกรมหรือชุดคำสั่งอย่างชัดเจน สำหรับแต่ละงานโดยเฉพาะเจาะจง (Artificial Intelligence (AI) is a rapidly developing field that focuses

on creating intelligent machines capable of performing tasks that typically require human intelligence. The core of AI involves developing algorithms and computer systems that can learn, reason, solve problems, and adapt to new situations without being explicitly programmed or given specific instructions for each individual task.)

ความสามารถหลักของ AI เช่น การประมวลผลและการตีความข้อมูลซึ่งมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกแบบเรียลไทม์และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต นำไปสู่การทำงานอัตโนมัติของกระบวนการที่ซับซ้อนและปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การประมวลผลภาษาธรรมชาติทำให้ AI สามารถเข้าใจ ตีความ และตอบสนองต่อภาษามนุษย์ได้ นอกจากนี้ AI ยังสามารถวิเคราะห์และเข้าใจข้อมูลภาพซึ่งมีการประยุกต์ใช้ตั้งแต่การจดจำใบหน้า ไปจนถึงยานยนต์ไร้คนขับ รวมถึงการทำงานอัตโนมัติของหุ่นยนต์ เพื่อทำงานที่ซ้ำซากและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (The key capabilities of AI include data processing and interpretation, enabling real-time insights and predicting future trends. This leads to the automation of complex processes and improved work efficiency. Natural language processing allows AI to understand, interpret, and respond to human language. Additionally, AI can analyze and understand image data, with applications ranging from facial recognition to autonomous vehicles. It can also be used for robotic process automation

^(๑) ผู้ช่วยเลขานุการรองอธิการสูงสุด และที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร, น.บ. (เขียนใหม่), นบ., น.บ. (ศรีปทุม), LL.M. (Bucerius)

^(๒) บทความก่อนในชุดนี้คือ มณฑล อรรถนลยุคล. (๒๕๖๖). Law is All Around: Law and War ใน ข่าวเนติบัณฑิตยสภา พุทธศักราช ๒๕๖๖, หน้า ๑๑ - ๑๔. และ มณฑล อรรถนลยุคล. (๒๕๖๗). Law is All Around: Law and Love ใน ข่าวเนติบัณฑิตยสภา กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗, หน้า ๑๒ - ๑๕.

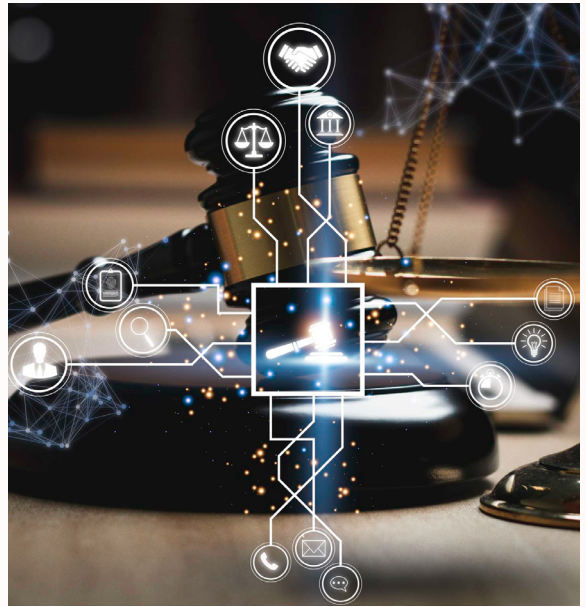
^(๓) นักวิทยาศาสตร์อัจฉริยะชาวสหราชอาณาจักรผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่ง AI คือ Alan Turing ผู้ประดิษฐ์เครื่องคอมพิวเตอร์ Enigma ได้สร้างระบบการทดสอบซึ่งต่อมาภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น Turing Test เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่าน การทดสอบนี้จะให้มนุษย์เป็นผู้ทดลองอ่านผล แล้วตัดสินว่าผลลัพธ์หรือคำตอบที่ให้นั้น เป็นการสร้างโดยมนุษย์ หรือ AI อีกนัยหนึ่ง การทดสอบนี้เป็นการทดสอบว่า AI สามารถประมวลผลและสร้างคำตอบที่สั้นใกล้เคียงกับมนุษย์เพียงใด

to perform repetitive tasks and enhance operational efficiency.)

แม้ปัจจุบันนี้ AI จะประสบความสำเร็จอย่างมากในด้านต่างๆ แต่ AI ก็ยังไม่ได้พัฒนาไปถึงระดับสติปัญญาทั่วไปเทียบเท่ามนุษย์ (AGI) โดยความโดดเด่นของ AI จำกัดอยู่ในทางเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของ AI โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา Generative AI และแบบจำลองภาษาขนาดใหญ่อย่าง ChatGPT บ่งชี้ว่า AI กำลังพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด ทำให้น่าเชื่อว่าในอนาคต AI จะมีศักยภาพมากขึ้นจนก้าวเข้าใกล้ระดับสติปัญญาเทียบเท่ามนุษย์ (Although AI has achieved remarkable success in various domains, it has not yet reached the level of Artificial General Intelligence (AGI). The strengths of AI are currently limited to specific areas. However, the rapid advancements in AI, particularly the development of Generative AI and large language models like ChatGPT, indicate that AI is progressing by leaps and bounds. This suggests that in the future, AI will have greater potential and move closer to achieving human-level intelligence.)

ChatGPT ซึ่งเปิดตัวในช่วงปลายปี ๒๕๖๕ ได้รับความสนใจในระดับโลก ความสามารถของ ChatGPT ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ไปอย่างรวดเร็ว ChatGPT ซึ่งได้รับการพัฒนาโดย OpenAI และใช้การประมวลผลภาษาธรรมชาติเพื่อสนทนากับมนุษย์ และได้รับการฝึกฝนจากข้อมูลและข้อความจำนวนมากเพื่อให้ ChatGPT สามารถเข้าใจและตอบสนองต่อคำถามที่หลากหลายซึ่งนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย เช่น ChatGPT สามารถตอบคำถามแทนฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ได้แบบทันทีตลอด ๒๔ ชั่วโมง ChatGPT ยังสามารถช่วยพัฒนาเนื้อหา เช่น การเขียนบทความ โพสต์โซเชียลมีเดีย ในวงการการศึกษา ChatGPT สามารถทำหน้าที่เป็นครูหรือตัวต่อเสริมเหมือนจริงโดยการอธิบายและให้ผลการประเมิน นอกจากนี้ ChatGPT ยังสามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิจัยและการตัดสินใจในอุตสาหกรรมหลายแขนง (ChatGPT, which launched in late 2022, has sparked worldwide interest. The program's capabilities have rapidly changed the way of life for humans. ChatGPT was developed by OpenAI that uses natural language processing to converse with humans. It has been trained on

vast amounts of text and data, enabling ChatGPT to understand and respond to a wide range of questions. For example, the chatbot can instantly answer customer inquiries 24/7. It can also assist in content development, such as writing articles and social media posts. In the education sector, ChatGPT can act as a virtual teacher or tutor by providing explanations and feedback to learners. Furthermore, ChatGPT can quickly process and analyze large amounts of data, which is extremely beneficial for research and decision-making in many industries.)

ภายหลังการเปิดตัว ChatGPT ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างมาก มีเครื่องมือ AI จำนวนมากเกิดขึ้น เช่น Gemini (เดิมชื่อ Bard) ของ Google ที่ผสานรวมกับเครื่องมือค้นหาของ Google นอกจากนี้ยังมี Copilot (เดิมชื่อ Bing) ของ Microsoft ที่ใช้เทคโนโลยี GPT-4 เช่นเดียวกับ ChatGPT ตัวโปร แต่เปิดให้ใช้ฟรี หรือ Claude ที่พัฒนาโดยทีมเดิมของ OpenAI ซึ่งโดดเด่นในด้านการให้เหตุผลและการใช้ภาษา นอกเหนือจากแชทบอท AI อื่นๆ เหล่านี้แล้ว ยังมีเครื่องมือเฉพาะทาง เช่น MidJourney สำหรับการวาดภาพเสมือน, Grammarly ที่ช่วยแก้ไขการเขียน และ Canva สำหรับการออกแบบกราฟิก เป็นต้น (Following the highly successful launch of ChatGPT, numerous AI tools have emerged. For instance, Google's Gemini (formerly called Bard) is integrated with Google's search engine.

There is also Microsoft's Copilot (formerly Bing), which uses the same GPT-4 technology as ChatGPT's Pro but is available for free. Another example is Claude, developed by the original OpenAI team, which excels in reasoning and language use. In addition to these general-purpose AI chatbots, there are also specialized tools such as MidJourney for generating virtual images, Grammarly for writing assistance, and Canva for graphic design.)

๓. ChatGPT กับกฎหมาย

ความสามารถของ ChatGPT (และ AI อื่น ๆ) ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนไปตลอดกาล ซึ่งส่งผลให้เกิดคำถามที่ท้าทายต่อแนวคิดดั้งเดิมของกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกฎหมายลิขสิทธิ์ เช่น คำถามว่างานที่ AI สร้างขึ้น (AI-Generated Content) เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ได้หรือไม่^(๔), AI เป็นผู้สร้างสรรคได้หรือไม่ เพราะ AI ไม่ใช่บุคคลจึงไม่น่าจะเป็นผู้สร้างสรรคได้ หรือว่าผู้ใช้งานที่ป้อนพร้อมพรทลงไปเป็นผู้สร้างสรรค แต่ก็มีคำถามเกี่ยวกับหลักการสร้างสรรค (Originality) ว่าการป้อนพร้อมพรทที่ถือว่าได้ใช้ความวิริยะอุตสาหะถึงขนาดผ่านหลัก “ฝีมือ แรงงานและวิจรรย์ญาณ” หรือไม่ รวมไปถึงที่มาของตัว ChatGPT เองก็ถูกตั้งคำถามว่า การที่นำเอาข้อมูลมหาศาลจากแหล่งที่มาหลายแห่งมาใช้ในการพัฒนา ChatGPT เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์เดิมหรือไม่ (The capabilities of ChatGPT, and other AI,

have permanently changed people's way of life. This has led to challenging questions regarding traditional concepts in the legal field, particularly in copyright law. For example, questions arise as to whether AI-generated content can be copyrighted, and whether AI can be considered an author. Since AI is not a person, it may not be considered as such, but there are also questions about whether users who input prompts can be considered authors. This raises issues regarding the principle of originality and whether inputting prompts involves sufficient “skill, labor, and judgement”. Additionally, the origins of ChatGPT itself have been questioned, as to whether using vast amounts of data from multiple sources to develop ChatGPT infringes on the copyrights of the original copyright holders.)

นอกเหนือไปจากกฎหมายลิขสิทธิ์แล้ว ChatGPT และ AI ได้สร้างผลกระทบต่อกฎหมายสาขาอื่นเช่นกัน เช่น การตัดต่อภาพบุคคลสามารถทำได้ง่ายและเสมือนจริงมากขึ้น (Deepfake) การตัดต่อเป็นภาพเคลื่อนไหวได้อย่างแนบเนียน ทำให้เกิดคำถามถึงกรณีที่มีการตัดต่อทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นว่าบุคคลที่ป้อนพร้อมพรทจะถือว่ามีกรกระทำตามกฎหมายอาญาหรือไม่ นอกจากนี้เทคโนโลยีการสร้างเสียงเสมือนกระทบต่อหลักการรับฟังพยานหลักฐานในกฎหมายวิธีพิจารณาความที่ปกติเชื่อว่ามนุษย์ไม่สามารถเลียนเสียงบุคคลอื่นได้

^(๔) ศาลแห่งสหรัฐอเมริกาและศาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เคยตัดสินในปัญหาข้อนี้แล้ว แต่แนวคำพิพากษาของศาลทั้งสองประเทศเป็นไปคนละทิศทาง โปรดดูรายละเอียดใน *Thaler v. Perlmutter* โดยสามารถอ่านคำพิพากษาฉบับเต็มได้ที่ https://ecf.dcd.uscourts.gov/cgi-bin/show_public_doc?๒๐๒๓cv๑๕๘-๒๔ (เข้าล่าสุด ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗) และ *Lee v. Li* โดยคำแปลคำพิพากษางบับทางการของศาลอินเทอร์เน็ตแห่งปักกิ่งสามารถดูได้ที่ <https://english.bjinternetcourt.gov.cn/pdf/BeijingInternetCourtCivilJudgment๑๑๒๗๙๒๐๒๓.pdf> (เข้าล่าสุด ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗)

ChatGPT

Capabilities

Remembers what user said earlier in the conversation

Allows user to provide follow-up corrections

Trained to decline inappropriate requests

Limitations

May occasionally generate incorrect information

May occasionally produce harmful instructions or biased content

Limited knowledge of world

เป็นต้น นอกจากนี้ ในสาขากฎหมายแรงงานและคุ้มครองแรงงาน ก็เกิดคำถามว่า การสร้างไอดอลเสมือนจริงเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลที่เป็นที่มาของข้อมูล (เช่น หน้าตาและเสียง) ที่นำมาประกอบรวมขึ้นเป็นไอดอลเสมือนหรือไม่ รวมถึงไอดอลเสมือนเหล่านี้จะมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานและคุ้มครองแรงงานหรือไม่ คำถามเหล่านี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ยังไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดในปัจจุบัน หากแต่ต้องรอคอยว่า วงการกฎหมายจะก้าวไปในทางใด จะสนับสนุนหรือขัดขวางเทคโนโลยี รวมไปถึงกฎหมายจะก้าวตามเทคโนโลยีไปได้ทันเมื่อใด (Apart from copyright law, ChatGPT and AI have also impacted other areas of law. For instance, image editing of individuals can now be done easily and more realistically, including seamless video editing. This raises questions about cases where editing causes damage to others and whether the person who inputs the prompt can be considered to have committed a criminal act under the law. Furthermore, voice synthesis technology impacts the principles of evidence admissibility in procedural law, which normally assumes that humans cannot imitate the voices of others. In the field of labor and employment law, questions have arisen as to whether creating virtual idols infringes on the rights of individuals whose data (such as appearance and voice) are used to create

the virtual idol, and whether these virtual idols are entitled to protection under labor law and labor protection. These are open-ended questions that currently have no right or wrong answers, but it remains to be seen in which direction the legal field will move, whether it will support or hinder technology, and how quickly the law can keep pace with technological advancements.)

๔. ChatGPT กับนักกฎหมาย

นักกฎหมายในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมก็ได้รับผลกระทบจากพัฒนาการของ AI รวมถึง ChatGPT ด้วยเช่นกัน เช่น AI สามารถที่จะตอบคำถามทางกฎหมายได้ถูกต้องถึงขนาดที่เชื่อว่าสอบเนติบัณฑิตในสหรัฐอเมริกาผ่านได้^(๔) อาจจะกระทบต่อความเชื่อมั่นที่มีต่อนักกฎหมาย รวมไปถึงความต้องการนักกฎหมาย อาจจะลดลงจากการที่คนที่ไม่ได้เป็นนักกฎหมาย อาจจะสามารถที่จะใช้ ChatGPT ในการร่างเอกสารทางกฎหมายต่าง ๆ เช่น คำฟ้องหรือคำให้การในศาล หรือการร่างสัญญาต่าง ๆ เป็นต้น

ในปัจจุบันนี้ ChatGPT และ AI ยังไม่สามารถแทนที่นักกฎหมายได้ โดยมีกรณีศาลสหรัฐอเมริกาลงโทษนายความฐานละเมิดอำนาจศาล เพราะนายความดังกล่าวได้ใช้ ChatGPT ในการค้นคว้าทางกฎหมาย และเมื่อได้ผลลัพธ์ออกมาแล้ว นายความคนดังกล่าวได้นำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้เลย โดยไม่ได้ตรวจสอบว่าข้อมูล

^(๔) Weiss, D. C. Latest Version of ChatGPT Aces Bar Exam with Score Nearing ๙๐th Percentile, ABA J. (Mar. ๑๖, ๒๐๒๓), <https://www.abajournal.com/web/article/latest-version-of-chatgpt-aces-the-bar-exam-with-score-in-๙๐th-percentile> (Last accessed Apr. ๒๗, ๒๐๒๔).

ดังกล่าวถูกต้องตรงความเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งในความจริงแล้ว คำพิพากษาที่ ChatGPT ให้คำตอบมานั้นไม่ใช่คำพิพากษาที่มีอยู่จริง หากแต่ ChatGPT สร้างข้อมูลหลอกดังกล่าวขึ้นมาเอง โดยศาลมีคำสั่งความตอนหนึ่งว่า “...Technological advances are commonplace and there is nothing inherently improper about using a reliable artificial intelligence tool for assistance,” และความอีกตอนหนึ่งว่า “But existing rules impose a gatekeeping role on attorneys to ensure the accuracy of their filings...”^(๖) (At present, ChatGPT and AI cannot replace lawyers. In one case, a U.S. court sanctioned a lawyer for contempt of court because the lawyer used ChatGPT for legal research and, upon receiving the results, directly used the information without verifying whether it was accurate and true. In reality, the court judgement provided by ChatGPT were not real, but rather

fabricated information created by ChatGPT itself. The court stated in part of its order, ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นทุกทีและไม่มีอะไรที่ไร้ซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือจาก AI มาช่วย...” and in another part, “แต่ตามกฎหมายที่ปัจจุบัน นายยังมีหน้าที่ที่จะต้องเป็นนายทวารในการตรวจเช็คความถูกต้องของสิ่งที่ตนเองยื่นต่อศาลเสียก่อน

เหตุการณ์ทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้นที่แคนาดาด้วยเช่นกัน แม้ศาลจะไม่ได้ลงโทษทนายที่ใช้ ChatGPT ฐานละเมิดอำนาจ แต่สมาคมนักกฎหมายแห่งบริติชโคลัมเบียได้ออกแถลงการณ์ความว่า “While recognizing the potential benefits of using AI in the delivery of legal services, the Law Society has also issued guidance to lawyers on the appropriate use of AI, and expects lawyers to comply with the standards of conduct expected of a competent lawyer if they do rely on AI in serving their clients.” (Similar incidents have occurred in Canada as well. Although the court did not punish lawyers for using ChatGPT for misconduct, the Law Society of British Columbia has issued a statement saying that “แม้จะตระหนักถึงประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ AI ในการให้บริการทางกฎหมาย แต่สมาคมทนายความได้ออกคำแนะนำให้ทนายความเกี่ยวกับการใช้ AI ที่เหมาะสม และคาดหวังว่าทนายความจะปฏิบัติตามมาตรฐานที่ทนายความที่มีความสามารถจะพึงกระทำหากพวกเขาพึ่งพา AI ในการให้บริการลูกค้าของตน”)^(๗)

ในทางตรงกันข้าม ผู้พิพากษาของศาลแห่งสหราชอาณาจักร^(๘) และโคลัมเบีย^(๙) ได้ออกมาประกาศว่า ทั้งสองท่านใช้ ChatGPT ในการร่างคำพิพากษา (In contrast, judges in the United Kingdom and Colombia have openly stated that they have used ChatGPT to draft judgments.)

(๖) “New York Lawyers Sanctioned for Using Fake ChatGPT Cases in Legal Brief,” Reuters (June ๒๒, ๒๐๒๓), <https://www.reuters.com/legal/new-york-lawyers-sanctioned-using-fake-chatgpt-cases-legal-brief-๒๐๒๓-๐๖-๒๒/> (Last accessed Apr. ๒๗, ๒๐๒๔).

(๗) “Canada Lawyer Uses ChatGPT to Generate Fake Cases in Legal Brief,” The Guardian (Feb. ๒๙, ๒๐๒๔), <https://www.theguardian.com/world/๒๐๒๔/feb/๒๙/canada-lawyer-chatgpt-fake-cases-ai> (Last accessed Apr. ๒๗, ๒๐๒๔).

(๘) Farah, H. “Court of appeal judge praises ‘jolly useful’ ChatGPT after asking it for legal summary,” The Guardian (Sept. ๑๕, ๒๐๒๓), <https://www.theguardian.com/technology/๒๐๒๓/sep/๑๕/court-of-appeal-judge-praises-jolly-useful-chatgpt-after-asking-it-for-legal-summary> (Last accessed Apr. ๒๗, ๒๐๒๔).

(๙) Taylor, L. “Colombian judge admits using ChatGPT in court ruling,” The Guardian (Feb. ๓, ๒๐๒๓), <https://www.theguardian.com/technology/๒๐๒๓/feb/๐๓/colombia-judge-chatgpt-ruling> (Last accessed Apr. ๒๗, ๒๐๒๔).

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา สนามจีว ปี พ.ศ. ๒๕๖๕
วิชากฎหมายอาญา

สรินทร์ ชัยภักดิ์กรีกดี^(๑)

คำถาม

นายแอบกับนางโอบเป็นสามีภริยาชอบด้วยกฎหมายพักอาศัยที่บ้านเกิดเหตุซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของนายแอบและนางโอบปลูกอยู่ชิดติดกับสวนยางพาราของนายอยู่โดยไม่มีแนวรั้ว ต่อมานายแอบไปมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับนางสาวอึ้งทำให้นางโอบไม่พอใจเกิดการโต้เถียงเพราะความหึงหวงกันบ่อยครั้ง วันเกิดเหตุนางโอบแอบดูโทรทัศน์เคลื่อนที่ของนายแอบเห็นภานายแอบอยู่กับนางสาวอึ้งทำให้เกิดความโมโหอย่างรุนแรง จึงใช้น้ำมันรดไปทั่วบริเวณพื้นบ้านแล้วใช้ไฟแช็คจุดไฟทำให้เกิดไฟลุกลามไหม้บ้านเกิดเหตุและลามไหม้ไปยังสวนยางพาราของนายอยู่ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมาก

ให้นิฉัจฉัยว่า การกระทำของนางโอบเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด หรือไม่

ธงคำตอบ

การที่นางโอบกับนายแอบเป็นสามีภริยาชอบด้วยกฎหมาย โดยทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในบ้านเกิดเหตุ ดังนั้นแม้นางโอบจะเป็นผู้ใช้ไฟแช็คจุดไฟทำให้ไฟไหม้บ้านเกิดเหตุแต่เมื่อนางโอบเป็นเจ้าของบ้านเกิดเหตุรวมอยู่ด้วย การกระทำของนางโอบจึงไม่เป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวไม่มีคำว่าหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด และย่อมไม่เป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาโรงเรือนตามมาตรา ๒๑๘ (๑) ด้วยเช่นกัน (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๑๐/๒๕๔๑)

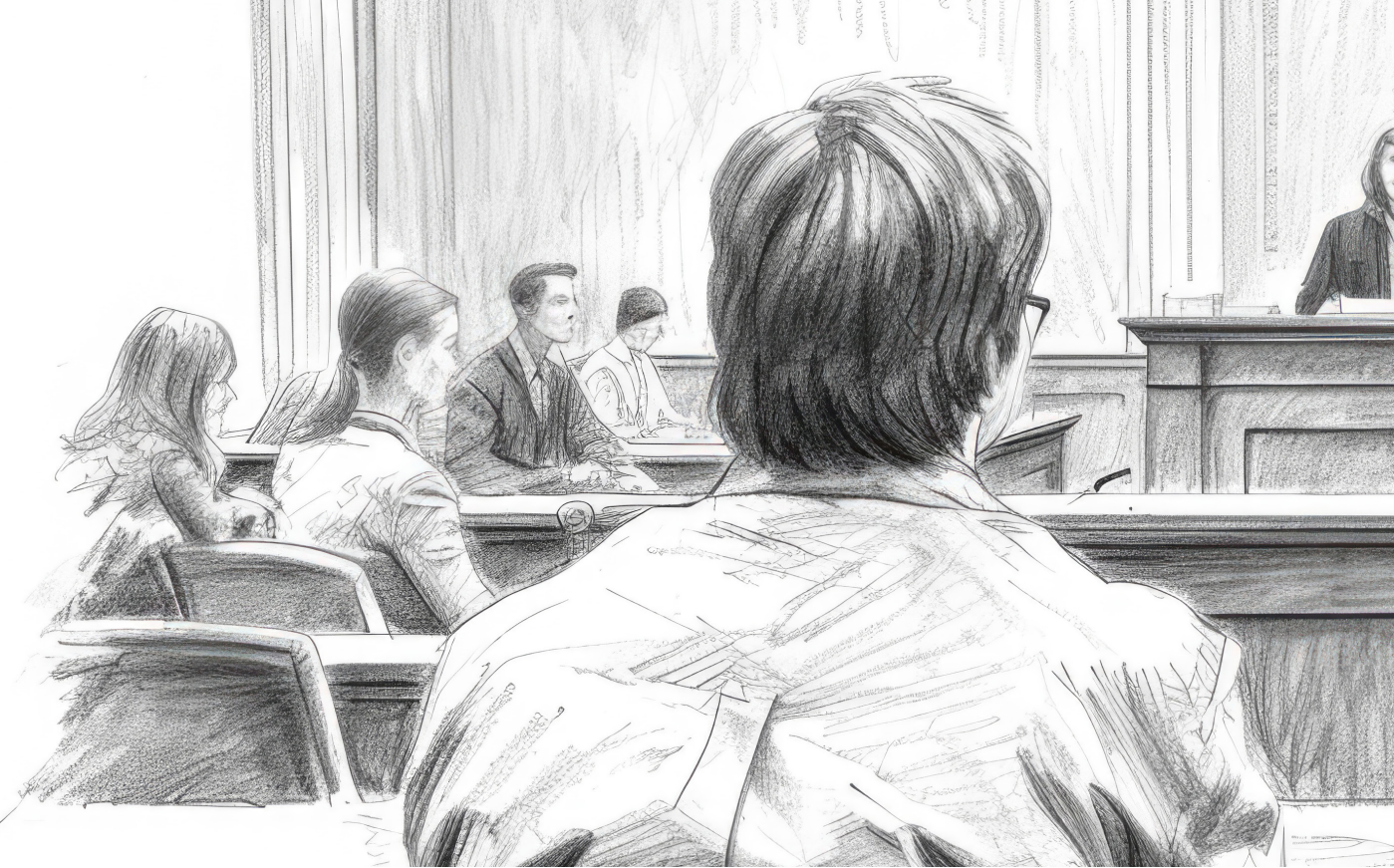
แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อการกระทำของนางโอบทำให้บ้านเกิดเหตุอันเป็นทรัพย์สินที่นายแอบมีกรรมสิทธิ์รวมอยู่ด้วยได้รับความเสียหาย นางโอบ

มีความผิดฐานทำให้เสียหายทรัพย์ตามมาตรา ๓๕๘ แต่เป็นการกระทำผิดต่อสามี จึงไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๗๑ วรรคแรก เมื่อนางโอบกระทำให้เกิดเพลิงไหม้จนเป็นเหตุให้ไฟลุกลามไปไหม้สวนยางพาราของนายอยู่ที่อยู่ชิดกันได้รับความเสียหาย โดยนางโอบรู้ที่บ้านเกิดเหตุปลูกอยู่ชิดติดกับสวนยางพาราของนายอยู่โดยไม่มีแนวรั้ว ถือเป็นการใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอ นางโอบจึงมีความผิดฐานทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่บ้านเกิดเหตุ แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่สวนยางพาราของนายอยู่ตามมาตรา ๒๒๐ วรรคแรก กับมีความผิดฐานทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาทเป็นเหตุให้สวนยางพาราของนายอยู่ได้รับความเสียหายตามมาตรา ๒๒๕ อีกด้วย (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๙๐/๒๕๓๑)

หมายเหตุ

๑. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท” ดังนั้นผู้ที่จะทำผิดตามมาตรา ๒๑๗ นี้ได้ต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น มิใช่การวางเพลิงเผาทรัพย์ของตนเองหรือที่ตนเองเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย อันแตกต่างจากความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์...” และฐานทำให้เสียหายตามมาตรา ๓๕๘ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียหาย...”

(๑) อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานชี้ขาดคดีอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาฯ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

๒. แม้การกระทำของนางโอบไม่เป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นตามมาตรา ๒๑๗ ก็ตาม แต่ยังเป็นความผิดตามมาตรา ๒๒๐ วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ **แม้เป็นของตนเอง** จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษ...”^(๒) นอกจากนี้ในรศคำตอบยังได้อธิบายว่าการกระทำของนางโอบเป็นความผิดฐาน**ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท** ตามมาตรา ๒๒๕ อีกด้วย ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท และเป็นเหตุให้ทรัพย์ของผู้อื่นเสียหาย หรือการกระทำโดยประมาทนั้นน่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เหตุที่รศคำตอบเป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากเมื่อนางโอบเจตนาจะทำให้เกิดเพลิงไหม้บ้านของตนเองกับนายแอบ มิได้มีเจตนาจะทำให้เกิดเพลิงไหม้สวนยางพาราของนายอยู่ซึ่งอยู่ติดกับบ้านที่เกิดเหตุ แต่การที่ไฟลามไปไหม้สวนยางพาราดังกล่าวเกิดจากความประมาทของนางโอบ นางโอบจึงมีความผิดตามมาตรา ๒๒๕ ด้วย

๓. อย่างไรก็ตาม ความผิดฐานทำให้เสียหายตามมาตรา ๓๕๘ ของนางโอบเป็นการกระทำผิดต่อนายแอบสามีโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๗๑ วรรคแรก ที่บัญญัติว่า “ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคแรก และมาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๕๘ นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามีกระทำต่อภรรยา หรือภริยากระทำต่อสามี ผู้กระทำ**ไม่ต้องรับโทษ**”^(๓)

๔. คำพิพากษาศาลฎีกาที่อ้างอิงในรศคำตอบข้อนี้ ได้แก่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๑๐/๒๕๕๑ ธิบายว่า “จำเลยซึ่งเป็นผู้จุดไฟจนเกิดไฟไหม้บ้านเป็นเจ้าของบ้านเกิดเหตุรวมอยู่ด้วยและเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๒๑๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุจรรยาของมาตรา ๒๑๗ โดยมาตรา ๒๑๘ บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑๘ (๑) ถึง (๖) ต้องได้รับโทษหนักขึ้น ดังนั้น การกระทำอันมิได้เป็นความผิดตามมาตรา ๒๑๗ แม้กระทำต่อทรัพย์ที่ระบุในมาตรา ๒๑๘ ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดเช่นกัน เมื่อมาตรา ๒๑๗ บัญญัติไว้แต่เพียงว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นเป็นความผิด

(๒) มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง ยังบัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑๘ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๘”

(๓) มาตรา ๗๑ วรรคสอง ยังบัญญัติว่า “ความผิดตามที่บัญญัติไว้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนี้ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

โดยไม่มีข้อความว่า “หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” ก็เป็นความผิดแล้ว จึงต้องตีความคำว่า “ทรัพย์สินของผู้อื่น” โดยเคร่งครัด เพราะเป็นการตีความบทกฎหมายที่มีโทษทางอาญา มีอาจตีความขยายความออกไปให้รวมถึงทรัพย์สินที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยเพื่อให้เป็นผลร้ายแก่จำเลยหรือผู้ต้องหาได้ ฉะนั้น เมื่อจำเลยเป็นเจ้าของบ้านเกิดเหตุรวมอยู่ด้วย การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๒๑๗ และย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๒๑๘ (๑) เช่นเดียวกัน การที่โจทก์ฎีกาว่าหากศาลฎีกาฟังว่าจำเลยไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๘ (๑) ก็เป็นความผิดตามมาตรา ๒๒๐ วรรคสอง แต่เมื่อพิจารณาความผิดตามมาตรา ๒๒๐ แล้ว กรณีจะต้องเป็นการกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของผู้กระทำเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งโจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้พิพากษาลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๙๐/๒๕๓๑ วินิจฉัยว่า “จำเลยทั้งสองจุดไฟเผาไม้ในที่ดินของตนจนน่าจะเป็นอันตรายแก่สวนยางพาราของผู้อื่น กับมิได้เตรียมป้องกันมิให้เพลิงลุกลามไปไหม้สวนยางพาราข้างเคียง เพียงใช้ไม้ดีไฟให้ดับเท่านั้น ไม่เป็นการระมัดระวังอย่างเพียงพอเมื่อดับไฟไม่ได้และไฟได้ลุกลามไปไหม้สวนยางพาราของผู้เสียหายจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ วรรคแรก และมาตรา ๒๒๕ เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท”

เคล็ด(ไม่)ลับ

การทำข้อสอบเกี่ยวกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินหรือทำให้เกิดเพลิงไหม้เนี่ สิ่งที่สำคัญคือการท่องจำตัวบทกลุ่มนี้ไปพร้อม ๆ กัน อย่าจำแค่บางมาตราโดด ๆ เพราะจะทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงเวลาตอบข้อสอบได้ เช่นข้อนี้ที่ไม่ผิดมาตรา ๒๑๗ แต่ก็อาจผิดมาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๕ ได้

บทความเรื่อง

หลอกให้ธนาคารชำระหนี้แทน

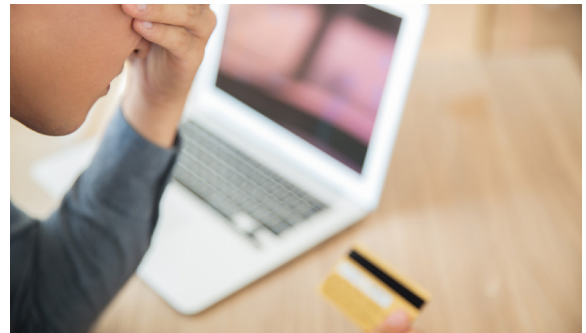
สกุลยุช หอพิบูลสุข ^(๑)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ก่อนเกิดเหตุ A สมัครขอใช้บัตรเครดิตกับธนาคาร Z เป็นการสมัครแบบที่ต้องมีเงินฝากเป็นประกัน โดยธนาคาร Z จะให้เครดิตแก่ A ไม่เกินจำนวนเงินฝากที่เป็นประกัน ต่อมาธนาคาร Z อนุมัติวงเงินเครดิตให้ A จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท เท่ากับจำนวนเงินฝากที่ A ฝากไว้ในบัญชีเลขที่ ๙๘๗๖๕ ที่ธนาคาร Z จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเมื่อได้รับบัตรเครดิตแล้ว A สามารถนำไปชำระราคาสินค้าและบริการได้ไม่เกินวงเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

ต่อมาวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ A โอนเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ฝากเข้าบัญชีเลขที่ ๙๘๗๖๕ จากนั้น A โทรศัพท์ติดต่อคอลเซ็นเตอร์ของธนาคาร Z แจ้งว่าโอนเงินผิดบัญชี ขอเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทคืน ธนาคาร Z ใช้เวลาในกระบวนการคืนเงินให้ A ประมาณ ๓๐ นาที นับแต่ได้รับโทรศัพท์ ในระหว่างเวลาดังกล่าว A ใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาทีนับแต่โทรศัพท์หาคอลเซ็นเตอร์ของธนาคาร สั่งซื้อสินค้าจากแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ จำนวน ๑,๐๑๔,๐๐๐ บาท โดยชำระราคาด้วยบัตรเครดิตที่ธนาคาร Z ออกให้แก่ A

A ได้รับสินค้าที่สั่งซื้อไป ธนาคาร Z ชำระค่าสินค้าให้แก่แพลตฟอร์ม ต่อมาธนาคาร Z เรียกเก็บเงินจาก A แต่ติดต่อ A ไม่ได้ ธนาคาร Z ตรวจสอบพบว่า หากเป็นกรณีทั่วไป A จะสามารถใช้บัตรเครดิตชำระค่าสินค้าและบริการไม่เกินวงเงินจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท แต่การที่ A นำเงินเข้าฝากในบัญชีของ A ที่ผูกกับบัตรเครดิตรวมจำนวน ๑,๐๑๕,๐๐๐ บาท เป็นการหลอกลวงทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคารเข้าใจว่า สามารถอนุมัติให้ A ชำระค่าสินค้าและบริการได้ถึงจำนวน ๑,๐๑๕,๐๐๐ บาท เพราะมีเงินประกันเพียงพอ ธนาคาร Z ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีนาย A ฐานฉ้อโกง

คดีมีประเด็นพิจารณาว่า การกระทำของ A เป็นความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่

เพื่อนผู้เขียน มีความเห็นเป็น ๓ ฝ่ายด้วยกัน กล่าวคือ

ฝ่ายที่ ๑ เห็นว่า การกระทำของ A ไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง โดยเทียบเคียงจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๑๖/๒๕๒๙ ความว่า

การที่จำเลยนำบัตรเครดิต(บัตรวีซ่า)ที่โจทก์ออกให้ และห้ามจำเลยใช้ ไปใช้ต่อสถานที่รับบริการบัตรเครดิต โดยปกปิดความจริงที่ควรจะต้องแจ้งว่า จำเลยไม่มีสิทธิ์จะใช้บัตรเครดิตดังกล่าว ทำให้โจทก์เสียหายต้องจ่ายเงินแก่สถานบริการนั้น จำเลยได้ทรัพย์สินไปเพราะการปกปิดข้อความจริงต่อเจ้าของสถานบริการ ทรัพย์สินที่จำเลยได้ไปก็มีใช้ทรัพย์สินของโจทก์ การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดฐานฉ้อโกงโจทก์

การที่โจทก์ต้องจ่ายเงินให้แก่สถานบริการการใช้บัตรเครดิตที่จำเลยซื้อสินค้าหรือใช้บริการแทนจำเลย ตามสัญญาที่โจทก์มีกับสถานบริการบัตรเครดิต เป็นความเสียหายที่โจทก์ได้รับในทางแพ่ง ไม่ใช่ความเสียหายที่โจทก์ได้รับจากการที่จำเลยหลอกลวงหรือปกปิดไม่แจ้งความจริง การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยตรง

(๑) พนักงานอัยการ สำนักงานคดีกึ่งการอัยการสูงสุด

ต่อสถานบริการนั้น ๆ กรณีไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำต่อโจทก์ แม้โจทก์จะต้องจ่ายเงินให้แก่สถานบริการ ก็ไม่ทำให้โจทก์เป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๒ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า A ไม่ได้หลอกลวงแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ โดยสั่งซื้อสินค้าแล้วไม่จ่ายเงิน เพราะธนาคาร Z ในฐานะคู่สัญญาบัตรเครดิตของ A ได้จ่ายเงินให้แก่แพลตฟอร์มดังกล่าวแล้ว การกระทำไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกงแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์

ฝ่ายที่ ๒ เห็นว่า A หลอกลวงธนาคาร Z ว่า มีเงินในบัญชีเป็นประกันการชำระหนี้บัตรเครดิตสูงถึงจำนวน ๑,๐๑๕,๐๐๐ บาท เมื่อ A สั่งซื้อสินค้าจากแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ และระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคาร Z อนุมัติให้ชำระหนี้โดยบัตรเครดิตได้ เพราะอยู่ในวงเงินประกัน ฝ่ายนี้เห็นว่า A หลอกลวงให้ธนาคาร Z ชำระหนี้ค่าสินค้าแทน แม้ A ไม่ได้รับเงินโดยตรงจากธนาคาร Z แต่ A ได้รับประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินไปจากธนาคาร Z เพราะ A ได้สินค้าไปโดยไม่ต้องชำระหนี้ การกระทำเป็นความผิดฐานฉ้อโกง และธนาคาร Z เป็นผู้เสียหาย

ฝ่ายที่ ๓ เห็นว่า A หลอกลวงธนาคาร Z ว่า มีเงินในบัญชีเป็นประกันการชำระหนี้บัตรเครดิตสูงถึงจำนวน ๑,๐๑๕,๐๐๐ บาท เมื่อ A สั่งซื้อสินค้าจากแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ และระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคาร

Z อนุมัติให้ชำระหนี้โดยบัตรเครดิตได้ เพราะอยู่ในวงเงินเครดิต ฝ่ายนี้เห็นว่า การกระทำเป็นความผิดฐานฉ้อโกงเช่นเดียวกัน แต่เห็นต่างจากฝ่ายที่ ๒ โดยเห็นว่า A ไม่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากธนาคาร Z โดยตรง แต่ A ได้ไปซึ่งทรัพย์สินของบุคคลที่ ๓ ที่นำสินค้ามาวางจำหน่ายบนแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ และการได้ไปซึ่งสินค้าเป็นผลโดยตรงจากการหลอกลวง กล่าวคือ หากไม่มีการหลอกรธนาคาร Z ระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคารจะไม่อนุมัติให้ชำระหนี้โดยบัตรเครดิตได้ และหากระบบคอมพิวเตอร์ไม่อนุมัติ A ย่อมไม่ได้ไปซึ่งสินค้า ดังนั้นการกระทำเป็นความผิดฐานฉ้อโกง และธนาคาร Z เป็นผู้เสียหาย

อย่างไรก็ตาม กรณีความเห็นของฝ่ายที่ ๓ จิตติ ดังศกัทธิย์ เห็นว่า “ผู้ถูกหลอกลวงกับผู้ที่เสียหายสิ้นไป ไม่จำเป็นต้องเป็นคนเดียวกัน แต่คนที่ถูกหลอกต้องอยู่ในฐานะที่จำหน่ายทรัพย์สินของผู้ที่เสียหายสิ้นไปได้”^(๒) ดังนั้น กรณีความเห็นของฝ่ายที่ ๓ ธนาคาร Z อาจไม่ใช้บุคคลที่อยู่ในฐานะที่จะจำหน่ายทรัพย์สินของบุคคลอื่น ๆ ที่นำสินค้ามาวางจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นความฉลาดของคน (ร้าย) และความยากในการวินิจฉัยว่าการกระทำของเขาถูกหรือผิดกฎหมาย ท่านผู้อ่านมีความเห็นอย่างไรบ้างครับ

(๒) จิตติ ดังศกัทธิย์, กฎหมายอาญา ภาค ๒ ตอน ๒ และภาค ๓ พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร: สำนักศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๓๙) หน้า ๑๓๑๑

ข่าวเหตุมติบัณฑิตยสภา

นายกเนติบัณฑิตยสภาตรวจความเรียบร้อยในการสอบปากเปล่า ครั้งที่ ๒ สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ นางอนิชา ชีวตโสภณ นายกเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วย นางสุวิชา นาควัชระ อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา คนที่ ๑ นายชาติ สุวรรณิน เลขานุการเนติบัณฑิตยสภา ว่าที่ร้อยตรี กล้วย รุยาพร รองเลขานุการเนติบัณฑิตยสภา นายประเสริฐ เสียงสุภกิจ รองเลขานุการ สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา และนายเกียรติจักร วันนะสวัสดิ์ บรรณารักษ์ ตรวจความเรียบร้อยและให้กำลังใจนักศึกษา ที่เข้ารับการสอบปากเปล่า ณ ห้องบรรยายกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

บรรณาธิการแถลง

วันงดสูบบุหรี่โลก (World No Tobacco Day) ตรงกับวันที่ **๓๑ พฤษภาคมของทุกปี** โดยเริ่มมีการจัดงานตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๘ โดยองค์การอนามัยโลกได้เล็งเห็นอันตรายของบุหรี่ต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่และผู้ไม่สูบบุหรี่แต่ได้รับควันบุหรี่ การจัดงานวันงดสูบบุหรี่โลกก็เพื่อกระตุ้นให้ผู้สูบบุหรี่เลิกสูบ และให้รัฐบาลชุมชนและประชากรโลกตระหนักถึงความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดธีมวันงดสูบบุหรี่โลกปี ๒๕๖๗ คือ ปกป้องเด็กจากการแทรกแซงของอุตสาหกรรมยาสูบ ส่วนของประเทศไทยคำขวัญประจำปีนี้คือ **"ร่วมปกป้องเด็กและเยาวชนจากบุหรี่ไฟฟ้า"** เพื่อเป็นการปกป้องสุขภาพของเด็กและเยาวชน รวมถึงสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนจากพิษภัยบุหรี่

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ **เนื่องจากปก** เสนอเรื่อง **"๓๑ พฤษภาคม วันงดสูบบุหรี่โลก"**, บทความ **ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ** เสนอเรื่อง **"การคิดค่าปรับกรณีทำงานไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญา"** โดย **สุจิตรา แสงสายพันธ์ อกัญญาสกุล** กล่าวถึง สำนักงาน ร. ขอหาเรียกคดีต้องคืนค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างหรือไม่ และการคำนวณค่าปรับและการหักค่าปรับรายงวดที่ส่งมอบช้าในแต่ละงวดเป็นวิธีคิดค่าปรับที่ถูกต้องตามสัญญาหรือไม่, บทความ **เจาะฎีกาเด่น** เสนอเรื่อง **"ทำนิติกรรมกับผู้ถูกคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดผลเป็นโมฆะ แม้ฟ้องเรียกเงินคืนฐานลามิควรได้ก็อาจไม่ได้รับกลับคืนเต็มจำนวน"** โดย **รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิทรสีลา** และ **ณัฐกร รธรรมใจ** กล่าวถึง **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๙/๒๕๖๒**, บทความ **ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย** เสนอเรื่อง **"Law is All Around : Law and ChatGPT"** โดย **มณฑล อรรถบลยุคล** กล่าวถึง ปัจจุบัน **"ปัญญาประดิษฐ์"** (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์และสังคมอย่างรวดเร็วและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะหลังการเปิดตัวโปรแกรม ChatGPT รวมถึงปัญญาประดิษฐ์อื่นด้วยว่ามีบทบาทต่อนักกฎหมายและวงการกฎหมายอย่างไรบ้าง, บทความ **วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย: วิธีการตอบและตัวอย่าง"** โดย **รวินทร์ ชัยภักดิ์รภัทดี** เสนอเรื่อง **"ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาสนามจิว ปี พ.ศ. ๒๕๖๕"** วิเคราะห์ **วิชากฎหมายอาญา**, บทความเรื่อง **"หลอกให้ธนาคารชำระหนี้แทน"** โดย **สกุลยุช หอพิบูลสุข** ปิดท้ายด้วย **"มุขข่า"** โดย **ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม**

พบกันใหม่เดือนมิถุนายน
กฤษฎา บุณยสมิต